

Itekako se isplate.

Iako nam budućnost sprema razne lebdjelice i letjelice, današnji automobili se još uvijek kreću po podlozi i to pomoću starog dobrog kotača - najvećeg izuma u povijesti čovječanstva i najvažnijeg dijela svakog automobila.

Tekst **Mirko Olivari**

Ne vjerujete u tvrdnju izrečenu u podnaslovu i mislite da pretjerujemo? Možda. No, možda i ne, jer kotač i guma apsolutno su najvažniji dio svakog automobila. Teoretski gledano, automobil može i bez motora, kočnica, sjedala, upravljača, karoserije i svega ostalog, ali bez kotača i guma ne može. Osim toga, guma je ona koja se nalazi između vozila i podloge po kojoj se ono kreće. Guma je taj dio automobila koji je u direktnom kontaktu s cestom i preko nje se ostvaruje kretanje automobila. Sile ubrzavanja i kočenja kao i bočne sile u zavoju omogućuje

upravo guma odnosno njen koeficijent otpora s podlogom. S obzirom na to, performanse - ponašanje automobila u najvećoj je ovisnosti upravo o automobilskoj gumi. Sam automobil može imati superiorne specifikacije, ali ako ima loše gume koje nisu u stanju ostvariti takve performanse, ponašanje u vožnji će biti loše. I stoga zapamtite - ako je išta na automobilu zaista vrijedno dodatnog izdatka, onda je to dobra guma. Možete imati super snažan automobil s kvalitetnim ovjesom i odličnim kočnicama, ali vam to sve ne vrijedi mnogo ako su gume loše.

Srećom, sve je više vlasnika automobila

koji shvaćaju važnost guma, pogotovo zimskih. Uostalom, samo se prisjetite kako je kada padne malo veća količina kiše. Ne trebate ići daleko u prošlost - dovoljno se vratiti na početak listopada. Na semaforima je zavladao ludnica, iza svakog ugla vidjeli smo rotirke na policijskim automobilima koji su došli na uviđaj zato što je netko precijenio svoje mogućnosti, odnosno mogućnosti svog limenog ljubimca. Tu dolazimo do glavnog problema jer bi se taj isti limeni ljubimac po suhom zaustavio, dok je po mokroj podlozi zadatak znatno teži. Slično, ali još i gore se dogodi kad počnu padati prve pahu-

Primjer kod kočenja.

Nema boljeg nego usporediti kako zimska i ljetna guma funkcioniraju kod vožnje po snijegu. Tako se primjerice vozilo koje ide sa 80 km/h, a opremljeno je zimskim gumama zaustavlja nakon približno 70 m, dok istom vozilu s ljetnim gumama za taj postupak treba više od 120 m. Osim po snijegu, prednost zimskih guma vidljiva je i u kišnim uvjetima, na mokroj podlozi pri temperaturi oko ništice gdje su postignuti rezultati gotovo jednaki gore izmjerjenima.

Samostalno spremanje zimskih guma.

Ukoliko niste pri novcu ili pak mislite da možete sami spremati svoje gume, evo vam nekoliko savjeta kako biste osigurali da vam gume ostanu u dobrom stanju i nakon zimskih mjeseci:

- prije spremanja treba provjeriti ima li na vašim ljetnim gumama oštećenja. Potražite potencijalna puknuća u profilu gume ili na bočnim stranicama, koja su možda nastala od oštih predmeta ili rubnika,
- prije nego što spremite gume, označite njihov prethodni položaj na automobilu, stražnja lijeva i desna, prednja lijeva i desna. Možda ćete u proljeće htjeti rotirati njihov položaj, odnosno zamijeniti poziciju prednjih i stražnjih guma, kako biste osigurali jednoliko trošenje,
- gume spremite na hladno, suho i tamno mjesto gdje se temperatura ne mijenja tako često, neovisno o vremenskim prilikama vani,
- prije spremanja povećajte tlak u gumama za 0,2 bara,
- ako su gume postavljene na naplatke, spremite ih u vodoravnom položaju, a ako su gume skinute s naplataka onda u okomitom.

Ije snijega. Ulicama zavlada kaos, a zimska služba je prva na udaru. Opet nisu očistili ceste na vrijeme, nisu se pripremili, oni su krivi za nered... Ima istine i u tome, ali snijeg nekada preduhitri i zimsku službu, a mi bismo umjesto da drvljem i kamenjem udaramo po njima prvenstveno trebali voditi računa o svom automobilu. Odnosno, jesmo li poduzeli sve mjere da naš automobil spremno dočeka zimu. Ako smo mogli kupiti toplu jaknu, nove cipele, drva ili lož-ulje za grijanje, trebali smo i automobilu nabaviti "cipele" ili "rukavice", kako vam milije. Zimske gume su ipak najbitnija stavka kod pripreme automobila za nadolazeće vremenske prilike ili neprilike.

Kod nas je situacija po pitanju zimskih guma poražavajuća, na 50-ak% vozila u dubokim zimskim mjesecima još uvijek caruju ljetne gume. I ne samo da su ljetne, već dobrano izvožene i istrošene ljetne gume. Ni sa zimskim nije lako po snijegu, a kamoli s takvim ljetnima. Problem je u mentalite-

Oznake na gumama.

Gume su po bočnim stranicama išarane popriličnom količinom oznaka, a u sebi kriju korisne podatke o vrsti, namjeni, starosti i dimenzijama. Evo na što treba obratiti pažnju:

- * 195/55 R 15: dimenzije pneumatika (195 - širina u milimetrima, 55 - omjer visine i širine u postocima, R - oznaka za radijalne gume, 15 - promjer naplatka u colima)
 - * 82 T: indeks najveće dopuštene nosivosti i brzine (npr. 82 - nosivost od 475 kg po kotaču, T - dopuštena brzina do 190 km/h)
 - * DOT: oznaka za cestovnu gumu
 - * 0315: datum proizvodnje - prve dvije znamenke označavaju tjedan, a druge dvije godinu proizvodnje (dakle, treći tjedan 2015. godine)
 - * M+S (Mud and Snow): oznaka za zimsku gumu
 - * All Weather: oznaka za univerzalnu gumu koju je moguće koristiti tijekom cijele godine
- Osim gore navedenog, gume sadrže i ime proizvođača te dodatne podatke o otpornosti na visoke temperature (Temperature), zadržavanju pravca na kočenje (Traction), brzini trošenja (Treadwear), zračnici (Tubeless - guma bez zračnice) te homologaciji.
- * Mnoge kupce opterećuje starost, odnosno datum proizvodnje pneumatika, no među gumarima vrijedi pravilo da se gume do pet godina starosti (ukoliko su pravilno skladištene) smatraju (i prodaju) novima, dok je životni vijek u današnje vrijeme (zahvaljujući novim tehnologijama) produžen na deset godina.

>>Mnogi misle da je zimska guma potrebna tek na temperaturama ispod ništice, no prava je istina da ona svoje prednosti pokazuje već kod 7 stupnjeva.<<

Propisi i kazne.

U Hrvatskoj je zimska oprema obavezna na zimskim dionicama javnih cesta od 15. studenoga tekuće godine do 15. travnja iduće godine. Obavezna uporaba zimske opreme odnosi se na sve vrste motornih vozila bez obzira na vremenske uvjete i stanje kolnika, izuzev vozila oružanih snaga Republike Hrvatske. Uređeno je to Odlukom o obveznoj zimskoj opremi (NN 145/2013). U zimske dionice javnih cesta ulazi 839,2 km autocesta i 1523,3 km državnih i županijskih cesta te 68,1 km državnih cesta za tranzitni promet iz trajektnih luka Vukovar, Osijek, odnosno luke i rafinerije Sisak. Pod zimskom opremom motornih vozila čija najveća dopuštena masa nije veća od 3,5 tona, podrazumijevaju se četiri zimske gume (M+S) ili četiri ljetne gume s minimalnom dubinom profila od 4 mm i s lancima za snijeg pripravnim za postavljanje na pogonske kotače. Ako policijski službenik zatekne vozilo koje se kreće cestom (na kojoj je kretanje te vrste vozila zabranjeno) bez zimske opreme na dijelu ceste i u vrijeme kada je zimska oprema obavezna, naredit će vozaču da odmah prekine kretanje vozilom ili da vozilom nastavi kretanje na cesti na kojoj je kretanje te vrste vozila dopušteno, odnosno da upotrijebi zimsku opremu. U suprotnom, vozaču prijeti novčana kazna od 700 kuna.

tu jer njih se redovito smatra nepotrebnim i suvišnim troškom, no one su osnovni komad sigurnosne opreme u svakoj razvijenoj europskoj i svjetskoj zemlji. Uostalom, znate li da vam osiguranje neće pokriti nastalu štetu prilikom automobilske nesreće ukoliko ste je doživjeli u zimskim uvjetima bez minimalne tehničke opreme. Pod minimalnu tehničku opremu spadaju naravno i zimske gume. Mi se vodimo principom, što će mi zimske gume, a snijeg se još nije ni uhvatio na podlogu. Pogrešno. Pa nećemo stavljati gume kada napada tri metra snijega. Iako mnogi misle da je zimska guma potrebna tek na temperaturama ispod ništice prava je istina da ona svoje prednosti pokazuje već kod 7 stupnjeva. Pri toj temperaturi ljetne gume počinju gubiti svoje optimalno prianjanje na podlogu, dok smjesa od koje su napravljene zimske gume čini upravo suprotno. Postaje prilagodljivija i samim time omogućava sigurniju vožnju. Osim toga, i dezin gaznog sloja zimskih guma optimalno je prilagođen

posebnim uvjetima vožnje, a odlikuje se specijalnim lamelama i kanalima u obliku slova V te posebnom konstrukcijom koja omogućuje bolji raspored pritiska na podlogu, a time veću kontaktnu površinu. Kada je u pitanju snijeg i najgora zimska guma imat će bolje performanse od najbolje ljetne. Osim zimskih guma, kada je na cesti više od pet centimetara snijega morali biste staviti i lance, a ukoliko ste se odlučili na zimske gume (a trebali bi!!!) za ljetne ne brinite. Ne morate misliti gdje i kako s njima. U današnje vrijeme gotovo svi uvoznici imaju pripremljena skladišta u kojima vam, po vrlo povoljnoj cijeni, mogu pričuvati vaše gume do završetka zimske sezone. Nije to samo zato da oni zgrnu novac, već zato što gume moraju biti u točno određenim temperaturnim uvjetima i s točno određenom količinom vlage kako ne bi izgubile svoja svojstva. Zato preporučamo da zimske gume obavezno budu na vašem automobilu. Što god netko rekao, vjerojatnost za neželjene posljedice je time daleko manja. 🚗